

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

CAȘU Mihail XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX și domiciliat în XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.02.2021 – 06.07.2021;

Instanța de apel: 08.09.2021 – 22.12.2021;

Instanța de recurs: 11.04.2022- 25.05.2022.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central, din 06 iulie 2021, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală* Cașu Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe termen de 2 (doi) ani;

- art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal la 4 (patru) ani închisoare, cu amendă în mărime de 825 u. c., ceea ce constituia 41.250 lei.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, fiindu-i stabilită pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare, cu amendă în mărime de 825 u. c., ce constituia 41.250 (patruzeci și una mii două sute cincizeci) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 2 (doi) ani. Pedeapsa cu amenda urmează a fi executată separat.

În corespundere cu art. 84 alin. (4) Cod penal la pedeapsa numită s-a cumulat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilită prin sentința judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 03 martie 2021, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 6 (șase) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu amendă în mărime de 825 u. c., ce constituia 41.250 (patruzeci și una mii două sute cincizeci) lei și privarea de

dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 2 (doi) ani. Pedepșa cu amenda urmează a fi executată separat.

Prin sentință s-a soluționat soarta corpurilor delictive, cu respingerea solicitării procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Cașu Mihail de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de către OUP, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și admitând în mod conștient survenirea lor, începând cu 18.04.2020 până la finele lui mai 2020, dând dovadă de un comportament viclean și dolosiv, având drept scop dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a XXXXX, intenționat și prin fapte mincinoase, creându-și un pseudo-profil pe rețeaua de socializare „Odnoklassniki”, cu numele „Botnari Vladimir”, invocând că se deține în penitenciarul din Bender și are nevoie de bani pentru a se elibera din penitenciar și după eliberare se va căsători cu ea, ilicit a dobândit de la aceasta în 5 tranșe suma de 3145 Euro, echivalentul a 60.617 lei, fapt prin care i-a cauzat părții vătămate o pagubă materială considerabilă în proporție de 60.617 lei, respectivele acțiuni fiindu-i încadrate la prevederile art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu calificativele, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința părților actului juridic anulabil, încheierea căruia a fost determinată de comportamentul dolosiv și viclean care a produs daune considerabile, săvârșită de mai multe persoane;*

La fel, Cașu Mihail de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate de către OUP, având aceiași intenție criminală, după ce a obținut prin înșelăciune de la partea vătămată XXXXX două poze cu caracter intim, la finele lunii mai 2020, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, urmărind scopul dobândirii prin șantaj, cu bună-știință, neîntemeiat și ilegal a bunurilor materiale ale altei persoane, amenințând partea vătămată cu violența fizică, inclusiv copilul minor și mama acesteia, amenințând-o prin plasarea imaginilor cu caracter intim, pe care partea vătămată i le-a transmis pe rețelele de socializare, a solicitat de la ea suma de 1200 Euro, în realizarea intenției, la 23.06.2020 a publicat pe rețeaua de socializare „Odnoklassniki”, pe profilul fals cu numele „XXXXX”, pozele cu caracter intim a ultimei, acțiuni ce i-au fost încadrate la art. 189 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu calificativele, *șantajul, adică cererea de transmitere a bunurilor proprietarului, de comitere a altor acțiuni cu caracter patrimonial, prin amenințare cu violență a persoanei, rudelor acesteia, cu răspândirea unor știri defăimătoare, săvârșit de mai multe persoane.*

3. Sentința a fost atacată *cu apel de către avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului*, cu solicitarea atenuării pedepsei penale, dat fiind recunoașterea vinovăției, căința sinceră, acceptarea probatoriului administrat, iar ca urmare examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură

penală, perceperea consecințelor și recuperarea integrală a daunelor cauzate părții vătămate XXXXX. Concomitent a pledat pentru reducerea pedepsei penale în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, pe perioada detenției în penitenciarele nr. 6 Soroca și nr. 13 Chișinău, în condiții ce nu corespund prevederilor art. 3 CEDO și jurisprudenței CEDO.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2021, apelul avocatului Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului a fost respins ca nefondat, sentința s-a menținut fără modificări.

Cerințele apelantului referitor la condițiile de detenție ale inculpatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, a fost soluționată în cadrul executării pedepsei penale conform prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17¹), 471, 473²-473⁴ Cod de procedură penală.

S-a dedus în continuare durata ținerii lui Cașu Mihail în stare de arest, cu includerea în termenul pedepsei penale a perioadei arestului din 03.03.2021 până la 22.12.2021.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, inculpatul a recunoscut integral faptele comise, dovedite prin probele administrate, depunând declarații benevole în ce privește circumstanțele comiterii lor; împrejurările expuse colaborând întru-tot cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al concluziei, utilității, pertinentei, veridicității.

Respectiv, instanța de apel a constatat cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, iar la stabilirea pedepsei a dat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal ce determină scopul pedepsei penale, criteriile generale de individualizare a ei, în special cele de la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală ce garantează vinovatului reducerea cu o 1/3 a termenului pedepsei în cazul acceptării examinării cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, corect reținând, că scopul pedepsei penale este cel de restabilire a echității sociale și corectarea celui vinovat, întru prevenirea comiterii atât de către el, cât și de către alte persoane a faptelor penale cu conținut analogic.

Instanța a ținut cont și de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale (infracțiunile fiind la categoria celor grave), de personalitatea lui ce nu este la prima abatere de legea penală, anterior fiind condamnat inclusiv pentru comiterea de infracțiuni similare (f. d. 220-221, vol.1), fapt care însă nu l-a făcut să conștientizeze rolul educativ al pedepsei, precum și cel de prevenire a continuării activității criminale, ceea ce-i determina caracterul criminal stabil și lipsa dorinței de corectare. Iar pentru excluderea recidivării și prevenirea comiterii de noi fapte antisociale pasibile răspunderii penale, pedeapsa închisorii lui numită pe termenul stabilit este una strict necesară, mai cu seamă, că este numită pentru cumul de sentințe.

Respectiv, instanța de apel a atestat caracterul proporțional și echitabil al pedepsei numite în raport cu cele comise și personalitatea inculpatului, fapt pentru care în respingerea solicitării atenuării pedepsei penale a reținut, că recunoașterea vinovăției prin acceptarea probatoriului administrat pe caz și manifestarea unei căințe sincere, au constituit temei pentru aplicarea dispozițiilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, asigurându-i reducerea cu 1/3 a limitelor pedepsei penale.

Instanța de apel a conchis că corectarea inculpatului este posibilă numai prin izolarea lui de societate, considerând, că pedeapsa închisorii va contribui efectiv la conștientizarea de către el a faptei comise cu prevenirea comiterii de către el pe viitor, o pedeapsă neechitabilă pericolului social și gravității faptelor săvârșite, nu numai că nu va aduce la corectarea celui vinovat, ci ar determina neîncrederea societății și a persoanei în funcționarea legii.

Totodată, ținând cont de faptul că inculpatul în respectiva cauză penală, nu s-a aflat în stare de arest preventiv, instanța de apel a respins solicitarea lui și al apărătorului Pavliuc Ghenadie privind reducerea pedepsei penale în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, dat fiind faptul că aceasta vizează perioada de după pronunțarea sentinței - 06.07.2021 până la data soluționării apelului - 22.12.2021 și urmează a fi soluționată în cadrul executării pedepsei penale conform prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17¹), 471, 473²- 473⁴ Cod de procedură penală.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocatul Pavliuc Ghenadie în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar*, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă aplicarea în privința lui Cașu Mihail unei pedepse mai blânde sau prin prisma aplicării Legii din 31.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova să fie absolvit de pedeapsă în baza art. 190 alin. (2) lit. b) și 187 alin. (1) Cod penal. Admiterea cererii avocatului în interesele lui Cașu Mihail și aplicarea mecanismului compensatoriu pentru deținerea în condiții precare de detenție în temeiul art. 385, 473²- 473⁴ Cod de procedură penală și reducerea termenului de pedeapsă cu închisoare.

În motivare recurentul a indicat că:

- pedeapsa aplicată inculpatului nu este una echitabilă în raport cu fapta comisă, personalitatea inculpatului și circumstanțele atenuante existente pe cauza penală nominalizată;

- instanțele de judecată nu au ținut cont de circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea lui, astfel la examinarea dosarului în ședința de judecată inculpatul a recunoscut vina pe deplin, s-a căit de cele săvârșite, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a înțeles caracterul social periculos al acțiunilor sale și a pornit pe calea corectării;

- instanța de judecată nu a examinat minuțios toate motivele expuse în cererea privind aplicarea mecanismului compensatoriu față de Cașu Mihail, dar numai a luat în considerație faptul precum că pe marginea caracterului condițiilor de detenție, prin

prisma prevederilor art. 3 CEDO este de competența de a se expune judecătorul de instrucție și nicidecum instanța investită cu examinarea cauzelor penale de învinuire al inculpatului;

- infracțiunile incriminate lui Cașu Mihail au fost comise până la adoptarea Legii nr. 510 din 31.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar sancțiunea pentru infracțiunile comise prevede pedeapsa maximă cu închisoare de până la 6 ani și 5 ani.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.*

În speță, recurentul critică hotărârea, solicitând rejudecarea cauzei, însă nu face trimitere la temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală sau la careva presupuse erori din decizie. Recurentul nu are obiecții față de încadrarea infracțiunii, astfel, Colegiul penal nu se va expune la subiectul dat, dar va trece la verificarea modulului stabilirii pedepsei în coraport cu acțiunile comise de inculpat.

În motivarea recursului ordinar se menționează doar că, pedeapsa aplicată de instanța de apel este prea aspră.

În același timp, în dispozitiv solicită divergent: a) aplicarea unei pedepse mai blânde; b) aplicării Legii din 31.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Față de lucrul judecat de către instanța de apel, Colegiul consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, ori, s-a ținut cont în totalitate de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal și de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. 75 Cod penal, luând în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite – comiterea a 2 infracțiuni grave, inculpatul anterior fiind condamnat, precum și faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost redusă corect pedeapsa în conformitate cu prevederile alin. (8) al aceluiași articol.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului

cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prin urmare, pedeapsa sub formă de 6 ani închisoare, cu amendă în mărime de 825 u. c., ce constituia 41.250 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării mijloacelor financiare pe un termen de 2 ani este echitabilă, raportată la scopul urmărit de legislator în art. 61 Cod penal, care î-l va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale de același gen. Mai mult, instanța de apel a ținut cont de părerile acuzatorului de stat și a apărării la stabilirea pedepsei inculpatului și în urma căreia a beneficiat de reducere din pedeapsa conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

În același timp, recurentul nu a argumentat în nici un fel solicitarea privind modificarea pedepsei sau aplicarea amnistiei, iar simpla invocarea a normelor de drept sau a erorilor pretins comise de instanță, fără indicarea concretă a lor, nu justifică implicarea Colegiului în schimbarea pedepsei inculpatului, având în vedere că potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.*

Referitor la solicitarea aplicării față de Cașu Mihail a Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, Colegiul penal de asemenea o respinge ca neîntemeiată.

În speță urmează a fi abordată problema cu respectarea prevederilor art. 2 alin. (3) al Legii vizate, *încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.* În materialele dosarului, recursul este înaintat și semnat de apărătorul inculpatului fără cererea cu acordul scris al inculpatului.

Totodată, întru examinarea aplicării prevederilor Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aceasta urmează a fi abordată în instanțele de judecată în conformitate cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, or, decizia instanței de apel a devenit definitivă și executorie la data adoptării - 22.12.2021, iar inculpatul odată cu adoptarea hotărârii instanței de apel a căpătat statutul de condamnat.

Referitor la solicitarea avocatului Pavliuc Ghenadie privind aplicarea prevederilor art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală Colegiul penal o consideră neîntemeiată, ori și această solicitare a fost supusă discuției în cadrul instanței de apel, care s-a expus suficient în examinarea cererii în cadrul executării pedepsei penale conform prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17¹), 471, 473²- 473⁴ Cod de procedură penală.

Criticile formulate de apărare au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și li s-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe

larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4-5**, iar argumentele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare în sensul rejudecării deciziei instanței de apel, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune (hotărârea CtEDO *García Ruiz versus Spania*), or noțiunea de proces echitabil cere ca instanța care și-a motivat succint decizia, fie prin preluarea motivelor instanței inferioare, fie altfel, să examineze în mod real întrebările esențiale care au fost declarate.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recurs nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Pavliuc Ghenadie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 decembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe CAȘU Mihail XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 iulie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN